Uchwała
Komisji Habilitacyjnej
z dnia 14 kwietnia 2026 roku
w postępowaniu o nadanie dr Elżbiecie Annie Czapce
stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki socjologiczne

Komisja, działając na podstawie:

– Uchwały nr 14/2025 Rady Dyscypliny Nauki socjologiczne Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 6 października 2025 roku w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr Elżbiecie Annie Czapce stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki socjologiczne (art. 221 ust. 5 ustawy z dn. 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2022, poz. 574 z późn. zm.);

– art. 29 ust. 1 Statutu Uniwersytetu Gdańskiego z dn. 13 czerwca 2019 roku;

– Uchwały nr 12/23 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 2 marca 2023 roku określającej sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Uniwersytecie Gdańskim (ze zm.) i procedury nadania stopnia naukowego (tekst ujednolicony z dnia 14 listopada 2023 wraz z załącznikiem) ;

– § 21 ust. 1 regulaminu rady dyscypliny naukowej w Uniwersytecie Gdańskim stanowiącego załącznik do uchwały nr 152/10 Senatu UG z dnia 31 października 2019 roku w sprawie zatwierdzenia regulaminu rady dyscypliny naukowej w Uniwersytecie Gdańskim (ze zm.)

uchwala, co następuje:

§ 1

1. Komisja Habilitacyjna, po zapoznaniu się z dokumentacją postępowania habilitacyjnego dr Elżbiety Anny Czapki oraz recenzjami, a także po przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego w dniu 14 kwietnia 2026 roku, dokonała oceny osiągnięcia naukowego oraz całości dorobku dr Elżbiety Czapki. Komisja stwierdziła, że osiągnięcie naukowe w postaci cyklu publikacji zatytułowanego *Bariery i ułatwienia w dostępie migrantów do opieki zdrowotnej,* jak i pozostały dorobek oraz aktywność naukowa Habilitantki w zakresie organizacji nauki i dydaktyki stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki socjologiczne, także w obszarze szeroko rozumianej socjologii medycyny i nauk o zdrowiu.
2. Komisja na posiedzeniu w pełnym 7-osobowym składzie na podstawie wyników głosowania w trybie jawnym (6 głosów za, O głosów przeciw, 1 głos wstrzymujących się) przedstawia Radzie Dyscypliny Nauki socjologiczne Uniwersytetu Gdańskiego pozytywną opinię w sprawie nadania dr Elżbiecie Annie Czapce stopnia naukowego doktora habilitowanego.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Dokument zanonimizowany za pomocą UG DLP Anonimizator, 2026-11-12 09:35:09

Uzasadnienie

1. Przebieg postępowania habilitacyjnego

Rada Doskonałości Naukowej na wniosek dr Elżbiety Anny Czapki wszczęła postępowanie habilitacyjne w dniu 6 maja 2025 roku. Dnia 10 października 2025 roku Rada Dyscypliny Nauki socjologiczne Uniwersytetu Gdańskiego powołała Komisję habilitacyjną w składzie: prof. dr hab. Włodzimierz Piątkowski (przewodniczący), dr hab. Kamil Łuczaj, prof. UŁ. (recenzent), dr hab. Izabella Main, prof. UAM (recenzentka), dr hab. Monika Frąckowiak-Sochańska, prof. UAM (recenzentka), dr hab. Małgorzata Synowiec – Piłat, Uniwersytet DSW (recenzentka), dr hab. Bartosz Mika, prof. UG (członek Komisji), dr hab. Monika Mazurek-Janasik, prof. UG (sekretarz Komisji). Ostatnia recenzja wpłynęła w marcu 2026 roku. Termin kolokwium habilitacyjnego wyznaczono na dzień 14 kwietnia 2026 roku, o czym została powiadomiona Habilitantka oraz wszystkie osoby uczestniczące w Komisji, w tym członkowie Rady Dyscypliny Nauki socjologiczne Uniwersytetu Gdańskiego.

Przed kolokwium habilitacyjnym Komisja zapoznała się z formalnie wymaganymi dokumentami obowiązującymi w procedowanej sprawie i stwierdziła ich kompletność (w tym teksty 4 recenzji oraz 3 opinii). Komisja stwierdziła ponadto, że dokumentacja została przygotowana zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dn. 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668, z późn. zm.) i od strony formalnej nie budzi zastrzeżeń, a dr Elżbieta Anna Czapka spełnia ustawowe kryteria ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

2. Ocena osiągnięcia naukowego i przebieg kolokwium

Jako główne osiągnięcie naukowe dr Elżbieta Czapka wskazała cykl publikacji zatytułowany *Bariery i ułatwienia w dostępie migrantów do opieki zdrowotnej* składający się z 11 artykułów wieloautorskich (łącznie z udziałem 31 osób) i opublikowanych, w większości, w wysokopunktowanych, zachodnich czasopismach naukowych. W Autoreferacie Habilitantka zaprezentowała charakterystykę głównego problemu badawczego , jakim było ustalenie mechanizmów dostępu różnych kategorii migrantów do opieki zdrowotnej w Norwegii oraz w pięciu krajach o niskich i średnich dochodach (Nepal, Ekwador, Rwanda, Filipiny, Pakistan). Cel badań miała stanowić diagnoza barier i ułatwień w dostępie tych osób do systemu świadczeń medycznych w czterech wybranych sytuacjach: pojawienia się nowych migrantów zarobkowych, występowania demencji w rodzinach migrantów, zagrożeniach epidemiologicznych oraz wprowadzania nowych programów badań przesiewowych. W tym ujęciu wiek XXI został opisany jako „okres migracji" czyniący świat społeczny „hipermobilnym"; rola migracji systematycznie rośnie tak pod względem społecznym, gospodarczym, politycznym oraz kulturowym. Migracje mogą stanowić zarówno czynnik rozwoju ekonomicznego i dobrobytu, będąc jednak także potencjalnym powodem konfliktów i rosnących kosztów, dotyczących zarówno krajów pochodzenia, krajów docelowych, jak i samych migrantów i ich rodzin. Osoby migrujące borykają się z wieloma trudnościami życia codziennego, w tym ograniczeniami w realizacji praw „II generacji" , m.in., w zakresie bezpieczeństwa socjalnego, szczególnie w dostępie do systemu ochrony zdrowia w modelu *welfare state.* Z tych przyczyn system medyczny w takich krajach powinien dysponować mechanizmami ułatwiającymi przybyszom łatwą, pozbawioną barier możliwość korzystania z lokalnych instytucji służby zdrowia oraz zawodów medycznych.

W ocenie recenzentów cykl 11 wieloautorskich publikacji anglojęzycznych przedstawionych przez Habilitantkę jako osiągnięcie naukowe koncentruje się, m.in., na przedstawieniu: metod oceny dostępu migrantów do norweskiego systemu ochrony zdrowia, likwidacji zdiagnozowanych przez dr Czapkę barier akcesu do usług zdrowotnych (w tym efektywnych strategii pokonywania barier językowych), promowania inkluzywnych praktyk komunikacji „zorientowanych na pacjenta", umacniania i ugruntowywania przez pracowników norweskiego systemu ochrony zdrowia kompetentnych, dobrych relacji z pacjentami o odmiennych identyfikacjach etnicznych, religijnych, kulturowych w duchu tolerancji, a także integracji opartej na zasadzie obustronnego zaufania (Prof. Kamil Łuczaj); dostrzeżono także, m.in., wskazane różnice pomiędzy prawem do korzystania z sytemu ochrony zdrowia - *entitlement* a pojęciem realnego dostępu – *access,* analizę znaczenia takich elementów jak: status socjoekonomiczny /SES/ i wzorce kulturowe związane z etnicznością w definiowaniu sposobów opieki nad osobami z demencją, wskazanie cech „dobrej opieki" w kontekście sposobów pieczy nad rodzicami z rozpoznanym syndromem demencji, postulat połączenia różnych wariantów opieki domowej i instytucjonalnej, interpretację wpływu czynników indywidualnych, społecznych oraz strukturalnych na deklarację i realizację zamiaru zaszczepienia się w sytuacji zagrożenia COVID-19 przez rozmaite grupy migrantów i uchodźców, ustalenie czynników decydujących o wykonaniu badań przesiewowych ukierunkowanych na diagnostykę raka jelita grubego u migrantów z Polski (Prof. Izabella Main); niezależnie podkreślono znaczenie w badaniach dr E. Czapki wskazywanie czynników wpływających i ograniczających zakres i „głębokość" komunikacji pomiędzy migrantami a personelem norweskiej służby zdrowia (barier językowych i kulturowych oraz niedogodności będących konsekwencją korzystania z pomocy tłumaczy). Podobnie, jako kluczowe zagadnieniem części empirycznej prac Habilitantki uznano, m.in., identyfikację czynników powodujących, że rodziny opiekujące się osobami z demencją, tak późno i tak rzadko zgłaszają się do norweskiego systemu publicznej służby zdrowia, podobny cel przyświecał Elżbiecie Czapce w dążeniu do opisania i interpretacji czynnika „zaufanie" w kontekście korzystania przez różne grupy migrantów z instytucji „otwartej" opieki zdrowotnej, co, w efekcie umożliwia dyskusję nad skuteczną strategią zachęcającą uchodźców i migrantów o uregulowanym i nieuregulowanym statusie w pięciu wybranych krajach (Ekwador, Nepal, Pakistan, Filipiny i Rwanda) do zachowań prozdrowotnych (Prof. Monika Frąckowiak-Sochańska); wskazywano również, że generalnym wątkiem badawczym przewijającym się w 11 publikacjach współautorskich Habilitantki była próba diagnozy charakteru i rodzajów „niewidzialnych barier systemowych", jakie istnieją w formalnie „otwartym i przyjaznym" dla migrantów norweskim systemie ochrony zdrowia zaś dla realizacji tego celu, w badaniach w których uczestniczyła Habilitantka, konsekwentnie aplikowane były różnorodne techniki badań kwalitatywnych, wykorzystywanych także w naukach o zdrowiu oraz analizach z zdrowia publicznego (Dr hab. Małgorzata Synowiec-Piłat).

Na wniosek Przewodniczącego, po wystąpieniach recenzentów, głos zabrali także pozostali członkowie komisji habilitacyjnej (Dr hab. Monika Mazurek-Janasik prof. UG , Dr hab. Bartosz Mika prof. UG oraz prof. dr hab. Włodzimierz Piątkowski). Dwie, pierwsze opinie miały charakter jednoznacznie pozytywny, podkreślono wysoką wartość bibliometryczną dorobku dr Czapki, praktyczne walory Jej badań przeprowadzonych w wielokulturowych kontekstach i zmierzające do uchwycenia „niewidzialnych barier" ograniczających korzystanie różnych grup migrantów z prawa do leczenia w ramach norweskiej publicznej służby zdrowia formalnie wykluczającej wszelkie formy dyskryminacji (Dr hab. M. Mazurek-Janasik prof. UG); zwrócono uwagę na wysokie kompetencje metodologiczne

Wnioskodawczyni, Jej konsekwentną umiejętność prowadzenia badań aplikacyjnych w wielonarodowych zespołach o renomowanej estymacji (Dr hab. B. Mika prof. UG); Wystąpieniem zamykającym tę część dyskusji był głos Przewodniczącego Komisji. Prof. Piątkowski zaznaczył na wstępie, że jego obszerna opinia znajduje się w materiałach Komisji habilitacyjnej. Do silnych stron dorobku Habilitantki, będących efektem wieloletniej pracy w renomowanych zespołach badawczych należą Jej osiągnięcia mierzone wskaźnikami formalnymi: b. wysoki IF : 44,943, liczne cytowania wg. bazy Web of Science : 151, wskazania Indeksu Hirscha: 7, punktacja MEiN: 1506. Uznanie budzą różnorodne, ponad 30-letnie doświadczenia dydaktyczne (głównie dotyczące nauczania w Polsce i Norwegii); warto podkreślić ponadto wieloletnią aktywność w polskich i europejskich stowarzyszeniach oraz organizacjach naukowych, łącznie z pełnieniem w ich ramach istotnych funkcji. Do słabych stron dorobku naukowego dr Czapki należy nikłe powiązanie Jej publikacji, po uzyskaniu doktoratu /2004/, ze stanem badań oraz koncepcjami teoretycznymi dziedziny nauk społecznych, a zwłaszcza z osiągnięciami wybranej dyscypliny (tu nauki socjologiczne). W szczególności należy zaznaczyć, że wykazany cykl 11 współautorskich, anglojęzycznych artykułów naukowych zostało napisanych łącznie przez 31 osób, tylko w sześciu z nich dr Czapka jest pierwszą Autorką; w tekstach brak precyzyjnych i jednoznacznych informacji dot. indywidualnego wkładu Habilitantki w konceptualizację i redakcję poszczególnych prac. Okoliczność ta znacznie utrudnia ocenę jakości i oryginalności dorobku E. Czapki. Na marginesie podkreślono, że Habilitantka przez ponad 22 lata swojej kariery naukowej nie opublikowała po doktoracie ani jednej monografii autorskiej (!). Problematyczne jest także powiązanie tych publikacji z socjologią oraz klasyczną i współczesną socjologią zdrowia, choroby i medycyny, bowiem niemal wszystkie wskazane artkuły ukazały się w periodykach ukierunkowanych na medycynę społeczną, organizację ochrony zdrowia, epidemiologię, zdrowie publiczne i nauki pielęgniarskie, a ich współautorkami/współautorami były prawie zawsze osoby nie będące czynnymi socjologami. Wskazanych wyżej wątpliwości nie wyjaśnia także zawartość Autoreferatu.

Po zaprezentowaniu 4 recenzji i 3 opinii Przewodniczący udzielił głos Habilitantce. Dr Elżbieta Anna Czapka odniosła się do niektórych opinii wyrażonych przez recenzentki i recenzenta oraz głosów osób nie pełniących funkcji recenzentów (w tej wypowiedzi nie wszystkie wątki polemiczne spotkały się z ripostą). Należy podkreślić dużą swobodę argumentacji Wnioskodawczyni, wysoką samoocenę swojego dorobku oraz pewność siebie w prezentowaniu i obronie własnych poglądów.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowego, w tym ocena osiągnięć w zakresie dydaktyki, organizacji i popularyzacji nauki

Dr E. Czapka wykazała w przekazanych Komisji dokumentach swój dorobek w zakresie osiągnięć dydaktycznych, osiągnięć organizacyjnych oraz działalności popularyzującej naukę. Wszystkie przekazane przez Wnioskodawczynię informacje i podane przykłady takiej działalności zostały zaaprobowane przez Komisję i ocenione jednoznacznie pozytywnie. Analizując osiągnięcia naukowe wskazujące na znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny w latach 2004-2025 odnotowano, m.in.,: udział w dwóch monografiach wieloautorskich, 7 rozdziałów w monografiach, współautorstwo lub autorstwo (n=6) artykułów w czasopismach naukowych, 37 wykładów wygłoszonych na zagranicznych konferencjach lub sympozjach, liczny udział w międzynarodowych projektach badawczych oraz 6- ciu międzynarodowych towarzystwach i organizacjach naukowych, udział w licznych (19-stu) zespołach recenzenckich czasopism międzynarodowych, etc.

Parametry naukometryczne wykazane w dokumentach złożonych przez Dr E. Czapkę zasługują na pozytywne wyróżnienie: IF 44. 943 ; Cytowania wg. Bazy Web of Science (bez

autocytowań) 151 ; Indeks Hirscha 7 ; Sumaryczna punktacja MEiN 1506.

Wniosek końcowy

Komisja Habilitacyjna obradująca na posiedzeniu o charakterze hybrydowym (Przewodniczący Komisji brał udział w trybie *on line*) w dniu 14 kwietnia 2026 stwierdziła, że zarówno wysoki poziom merytoryczny osiągnięcia naukowego przedstawionego przez Panią Dr Elżbietę Annę Czapkę w postaci cyklu publikacji jak również pozostały Jej dorobek spełniają kryteria określone przez Ustawę z dnia 20 lipca 2018 roku: Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018, poz.1668, z późn. zm.) i wnoszą istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki socjologiczne. Komisja przedkłada tym samym Radzie Dyscypliny Nauki socjologiczne Uniwersytetu Gdańskiego uchwałę wraz z uzasadnieniem popierającą nadanie dr Elżbiecie Annie Czapce stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki socjologiczne.

Przewodniczący Komisji

Prof. dr hab. Włodzimierz Piątkowski